

סיפורי טקס – תשע"ה

❖ אוכלוסיות מיוחדות:

▪ מסיימים במסלול MD-PhD:

(תלמידים לתואר "דוקטור לרפואה" שהפסיקו זמנית את לימודי הרפואה למשך 3 שנים עבור לימודי ה- PhD)

ד"ר נעה חסקי	-	החוג לביוכימיה תאית והתפתחותית
ד"ר אורן פלניצאנו	-	החוג לרפואה כללית

▪ בעלי תואר MD (דוקטור לרפואה) – I – DVM (דוקטור לוטרניריה) המסיימים תואר שלישי (PhD):

ד"ר שירי אורי-בלפולסקי	-	החוג לביוכימיה תאית והתפתחותית
ד"ר עינת הורוביץ	-	התכנית למערכות בריאות
ד"ר אבנר טלר	-	החוג לרפואה כללית
ד"ר עדי שרוסטר	-	החוג לרפואה כללית

▪ בעלי תואר PhD המסיימים תואר PhD נוסף:

ד"ר תמיר טולר	-	החוג לרפואה כללית
ד"ר ליעד מודריק	-	ביה"ס לפילוסופיה
ד"ר רעיה לויטן	-	ביה"ס להיסטוריה

▪ מסיימים מחו"ל

- ד"ר מיכאל טופולו – ביה"ס למדעי היהדות והחוג לארכיאולוגיה – מאיטליה.
ד"ר אנה לים – החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה – מקוריאה.
ד"ר סונג-און קים – ביה"ס למדעי היהדות – מקוריאה.

PhD DEFENSE

❖ ועדה מלווה שופטת:

בפקולטה למדעי החברה ובפקולטה לניהול מתקיים החל ממרץ 2009 נוהל של "ועדה מלווה שופטת".

עיקרי הנוהל: לתלמיד ולמנחה מצטרפים בשלב מוקדם של לימודי התואר השלישי בין שניים לארבעה חברי סגל המלווים יחד איתם את המחקר על כל שלביו. חברי הוועדה המלווה מתמנים אף לשופטי הצעת המחקר ועבודת הדוקטור. לתהליך השיפוט והאישור של העבודה, הכולל בחינה בעל-פה, מצטרף שופט מאוניברסיטה אחרת.

השנה סיימו במסגרת נוהל זה 15 תלמידים: 11 בפקולטה למדעי החברה וארבעה בפקולטה לניהול.

❖ דוקטורט משותף (Cotutelle):

ד"ר לין חלוזין-דברת מביה"ס למדעי התרבות כתבה עבודה בנושא: "היחסים בין זמן ומרחב בתיאוריות בלשניות", בהנחיית פרופ' חוה בת-זאב שילדקרוט מאוניברסיטת תל-אביב ופרופ' אוליביה סוטה מאוניברסיטת פריז סורבון (Paris IV).

ד"ר אירנה וישן מביה"ס למדעי התרבות כתבה עבודה בנושא: "המפלצות במאה השמונה-עשרה בצרפת: הטרוגניות שיחית וריבוי ארגומנטטיבי", בהנחיית פרופ' מישל בוקובזה-קאהן מאוניברסיטת תל-אביב ופרופ' מריה סוסנה סגין - אוניברסיטת מונפלייה 3.

ד"ר איה לזר מהחוג למדעי כדור הארץ כתבה עבודה בנושא: "אי יציבות אינרציאלית בזרימות אוקיאניות", בהנחיית פרופ' צבי בן-אברהם ופרופ' איל חפץ מאוניברסיטת תל-אביב ופרופ' אלכסנדר סטגנר מה- École Polytechnique.

ד"ר ארי דוד ורון מהחוג למדע המדינה כתב עבודה בנושא: "אסלאם ואירופה: זרמי אסלאם באירופה והתייחסותם ליחסי דת ומדינה" בהנחיית פרופ' שאול משעל ופרופ' ריבה קסטוריאנו מ- Sciences Po, Paris.

העבודות נכתבו במסגרת התכנית ל"דוקטורט משותף" בין המוסדות הנ"ל לאוניברסיטת תל-אביב. תלמידי הדוקטורט המשותף נרשמים כתלמידי מחקר בשתי האוניברסיטאות ויש להם מנחה בכל אוניברסיטה. לאחר שנחתם החוזה המתאים בין המוסדות, הם עוברים את כל מסלול הדוקטורט בשתי האוניברסיטאות ומקבלים תעודת דוקטור משתייהן.

❖ למי תודה

למנחות ולמנחים ...

366 מנחות ומנחים ליוו את תלמידיהם בדרך אל התואר. 331 מהם מאוניברסיטת תל-אביב ו- 35 מנחים מאוניברסיטאות אחרות בארץ ובעולם. שישה אנשי סגל הוליכו השנה אל הטקס ארבעה מסיימים :

- פרופ' ברנרד אטלי מהחוג לפיזיולוגיה ולפרמקולוגיה
- פרופ' תלמה הנדלר מהפקולטה לרפואה
- ד"ר ענת מטר מהחוג לפילוסופיה
- פרופ' ישראל פינקלשטיין מהחוג לארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום
- פרופ' אליאורה רון מהמחלקה למיקרוביולוגיה מולקולרית ולביוטכנולוגיה
- פרופ' איתן רופין מביה"ס למדעי המחשב

❖ הזוג של הטקס...

בני הזוג, ד"ר רעות לוי, מביה"ס למדעי המחשב, וד"ר מרדכי מדינה מביה"ס להנדסת חשמל יקבלו השנה את התואר יחדיו.

❖ "שלוש ערים צמאות"...

ד"ר חיים שולמן, מביה"ס להיסטוריה, כתב את עבודת המחקר בהנחייתו של פרופ' בנימין ארבל בנושא: "שלוש ערים צמאות - שיטות אספקת המים החדשניות של טולדו, לונדון ופריס במחצית השנייה של המאה השש עשרה". מקורות החיים של ד"ר שולמן ניתן ללמוד כי הוא היה מנכ"ל של מספר חברות מובילות בתעשייה. המסלול האקדמי של ד"ר שולמן התחיל באוניברסיטה הלאומית בבואנוס איירס, שם סיים את לימודיו בהנדסה אלקטרו מכנית. כמו כן השלים לימודי ניהול תעשייתי בטכניון וב-Harvard Business School.

את לימודיו בתחום ההיסטוריה החל בשנת 2003 בעשור השישי לחייו. במסגרת זו סיים בהצטיינות את לימודי התואר השני במכון להיסטוריה ולפילוסופיה של המדעים והרעיונות, וכתב עבודת מחקר בהנחייתם של פרופ' מירי אליאב פלדון וד"ר עידו יעבץ.

המחקר לתואר שלישי, המחזיק 350 עמודים, התבצע בישראל, אנגליה, צרפת וספרד ונמשך כשבע שנים. העבודה מבוססת על גישה השוואתית הבוחנת שלושה פרויקטים גדולים בתחום אספקת המים, אשר תוכננו והוצאו לפועל בשלוש ערים גדולות במחצית השנייה של המאה ה-16, ובשנים הראשונות של המאה ה-17.

העבודה היא בעיקרה מחקר בהיסטוריה של הטכנולוגיה, ובמרכזו מציג שולמן ניתוח מפורט, המלווה באיורים רבים, של שלוש הטכנולוגיות שפותחו ויושמו בשלושת הערים הנ"ל. שלושת המהנדסים הקשורים בפרויקטים האמורים, האיטלקי, שפעל בטולדו,

ההולנדי, שפעל בלונדון והפלמי שפעל בפריס, מייצגים לדעתו של שולמן, את דמותו החדשה של המהנדס בנוף התרבותי והחברתי של אירופה של תקופת הרנסאנס, תופעה המקבילה להופעתה של ספרות טכנולוגית, העוסקת במידה רבה גם בבעיות של הרמת מים.

מעבר לספרות המחקר הרלבנטית, אשר מוצתה במידה רבה ובהיקף מרשים, המקורות ששמשו את שולמן מגוונים למדי, חלקם מקורות בדפוס, וחלקם כתבי יד ותעודות ארכיוניות שלוקטו בשקידה ובקפדנות בספריות וארכיונים שונים.

בנוסף עשה שולמן שימוש נרחב במקורות איקונוגרפיים בעלי חשיבות רבה כגון, מראות ערים ויצירות אמנות שאינם משמשים רק כאילוסטרציה לטקסט אלא מהווים לא פעם מקור של ממש המסייע להסיק מסקנות מחקריות חשובות.

התיזה המרכזית של מחקרו של שולמן היא שפתרונות טכנולוגיים מושפעים מהחוגים התרבותיים, החברתיים, הכלכליים והפוליטיים במקומות שבהם הם מיושמים. המקרה של אספקת המים העירונית לערים אירופיות במאות ה-16 וה-17 היא דוגמה לכך.

פרופ' בנימין ארבל, המנחה, מסכם את חוות דעתו על מחקר בלתי שגרתי זה ואומר: "אני מקווה כי מחקר זה יתפרסם במהרה בדפוס ולפי דעתי יזכה אז להערכה".

Fig. VII-16.* Corn mills at the southern side of the London Bridge, c.1600¹⁸⁹

❖ "ככל שאנו מתרחקים מן העבר... כן אנו משנים מן הזכור לנו, מוסיפים, מחסירים, מתקנים"...

ד"ר אריז' סבאע'-ח'ורי החלה את לימודיה לתואר ראשון בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה באוניברסיטת תל-אביב בשנת 1998. את לימודי התואר שני סיימה בהצטיינות בשנת 2006 ועם סיום הדוקטורט היא משלימה כ- 17 שנות לימודים באוניברסיטת תל-אביב.

נושא עבודת הדוקטור של אריז' הוא: "פרקטיקות קולוניזציה ואינטראקציות בספר: קיבוצי השומר הצעיר וכפרי הסביבה הערבים בשולי עמק יזרעאל (מרג' אבן עאמר) 1936 – 1956", והיא נכתבה בהנחייתם של פרופ' יהודה שנהב ופרופ' ג'ואל בינין מאוניברסיטת סטנפורד. עבודת המחקר זכתה לשבחים רבים מצד השופטים, שהדגישו בעיקר את השפה החדשה שהתלמידה פיתחה בעבודתה, שפה מתונה, אשר משקפת התייחסות בעלת רבדים רבים:

..."נקודת המוצא של אריז' לשאלת המחקר שלה אינה חדשה, היא נדרשת, כמו חוקרים שקדמו לה, לשאלת המתח או, ביתר דיוק, הסתירות האידיאולוגיות בשיח של מפ"ם בין שלוש סיסמאות: ציונות, סוציאליזם ואחוות עמים. בלב הדיון עומדת שאלת ההתיישבות היהודית למול עקירת הפלסטינים. אלא שהיא מציעה דרך אחרת מקודמיה להתמודד עם שאלות אלה. במקום להתמקד בדיונים הפנימיים בתוך התנועה היא מבקשת להסיט את המבט למערכת היחסים עם התושבים הערבים. ראוי לציין שהיא אינה מתעלמת מהדיונים והם חלק בלתי נפרד מהניתוח האמפירי שלה, אלא שהיא מבקשת להבינם בהקשר של תפיסות, פרקטיקות התיישבותיות וייצוגן כחלק ממערכות יחסים בין שלושה קיבוצים של השומר הצעיר לבין התושבים של הישובים הערבים הסמוכים להם.

הציטטה שהיא מביאה מדברי ארנון תמיר, חבר קיבוץ הזורע, דמות מרתקת כשלעצמה, כשהוא מתייחס למערכת היחסים עם השכנים הפלסטינים היתה יכולה להיות המוטו שפותח את התזה כולה: "ככל שאנו מתרחקים מן העבר וככל שאנו מרבים במצוות 'והגדת לבנך' כן אנו משנים מן הזכור לנו, מוסיפים, מחסירים, מתקנים". המחקר מתחקה אחר הסיפור ואחר תהליכים אלה בחברה היהודית... הבחירה בשלושת הקיבוצים – הזורע, עין השופט ומשמר העמק – שהם עצמם מצויים בקרבת מקום, מאפשרים לאריז' להתחקות אחר תהליך ההתיישבות ולשפוך אור על הדינמיקה של היחסים והאופן שאלה הובנו והשתנו עם השנים. ההישג המשמעותי ביותר של העבודה הוא השפה שהיא מפתחת ואשר משקפת את התייחסותה המורכבת. באמצעות השפה המתונה, הבחירה המדודה בשמות וכינויים כאשר אלה שנויים במחלוקת, היא מציגה את התמונה במלוא חריפותה, ובו בזמן יוצרת אפשרויות התייחסות אחרות, כאלה שאותן היא דולה לעיתים מתוך הארכיונים עצמם.

היא מקפידה להשתמש במקביל בכינוי העברי והערבי של האזור שבו היא עוסקת, אבל בו בזמן גם משתמשת במושגים אשר עצבו את תודעתם של "גיבורי" מחקרה – אנשי השומר הצעיר, שאותם חשוב לה להבין... "הסגנון שאיננו מתפתה לגינוי, הוא אחד הגורמים שיהפכו את העבודה להערכתו למוקד לדיון רחב, ומודל רב הראיה למחקרים נוספים". כך מסכם אחד השופטים את חוות דעתו על העבודה.

אריז' מלמדת כיום באוניברסיטה הפתוחה, והיא אף חברה בצוות המנהל של Mada Al-Carmel.

❖ "כשהאקדמיה פוגשת את השטח"...

ד"ר חגי לנדה מביה"ס לפיזיקה ולאסטרונומיה כתב את עבודתו בנושא: "תופעות לא-ליניאריות עם יונים כלואים" בהנחייתו של פרופ' בני רזניק. עבודת הדוקטור של חגי הוגשה כעבודה מורכבת ממאמרים וזכתה לחוות דעת מעולות של השופטים. יחד עמן זכה חגי לחוות דעת נוספת ולא שגרתית ממנהל ביה"ס עירוני מקיף ע"ש ש"י עגנון בנתניה, מר מנחם פנטלקה שהגדיר את מכתבו לאוניברסיטת תל אביב בעניינו של מר לנדה כ"מכתב אמוציונאלי". וכך כתב בין השאר:

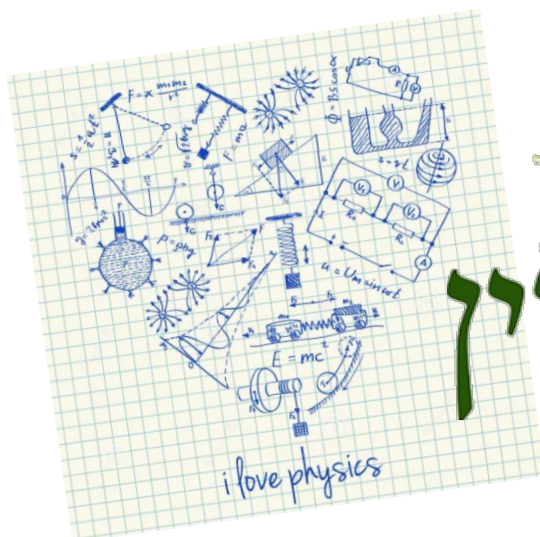
שהאקדמיה פוגשת את השטח, יכול לצמוח מזה רק טוב. תמיד ידעתי זאת. ייחלתי שיקרה. ומעשה שהיה כך היה: הופתענו שפנייתנו למר

...כ

חגי לנדה, דוקטורנט בפקולטה שלכם, נענתה בחיוב. לבקשתנו חגי קיבל על עצמו הנחיה של שניים מתלמידיו בנושא המוזר והמסתורי: "יונים כלואים". בכך הוא אפשר לשני תלמידים מכיתת המצוינות לבצע מחקר בפיזיקה בהיקף 5 יח"ל. אתגר שמעטים הם בתי הספר שהולכים עליו. והתוצאה:

1. שני ציוני 100 !!! לתעודת הבגרות ושני ילדים אוהבי פיזיקה לתמיד.
2. אחד פרס – מקום ראשון בארץ בתחרות היוקרתית של מכון ויצמן בעבודות גמר מדעיות.
3. אחד מועמד המיצג את ישראל בתחרות בינלאומית - First Step to Nobel Prize.
4. בעקבות ההצלחה הרבה ילדים מביה"ס רוצים לשחזר אותה.

איזה בחור נפלא הוא חגי לנדה שלכם. כמה סבלנות. איזו השקעה! ידען גדול, רגיש, עדין נפש, טוב ורחב לב, סבלני ומסור. לקח זאת כמשימה אישית והיה שם תמיד למען התלמידים. גם כשעשו קצת בעיות בדרך, לא התיאש, לא היה קטנוני, לא התרגש... אנו מודים לו מקרב לב ומעריכים. בלי כוונה הפך מורה לחיים".

ידע מורה
שחקן קוסם
פדגוג ערכים
אהבה
מחנך יעיל
מנהיג
חשיבה

❖ "תנו לחיות לחקור"...

ד"ר יבגניה פלקוביץ' דרז'ביץ ביצעה את עבודת המחקר בביה"ס למדעי המחשב בהנחייתו של פרופ' נחום דרשוביץ בנושא: "על המודלים לחישוב גנרי". בסיכומן של "התודות", המופיעות בראשית העבודה, היא מגלה על קיומו של מומחה נוסף לנושא החישוב הגנרי:

"Last but not least, Thanks go to my family:
to my parents ...to my husband...
and to my cat,
who spent hours on my knees reading books and papers
with me, and yelling at me to get back to work, any time
that my break was too long"...

אנא מאחלים דרך צלחה

לכל הדוקטורים החדשים!

